

2009-04-28

8. Investering i högvärdeskomponenter och specialverktyg till de nya Pågatågen

Diarienummer 0802419

Regionstyrelsens förslag

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
2. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att fortsättningsvis besluta i ärenden som är direkt kopplade till anskaffningen av de nya 49 Pågatågen efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja regionfullmäktiges tidigare beslut att finansiering av anskaffningen av de nya Pågatågen inklusive högvärdeskomponenter och specialverktyg skall ske genom lån eller leasing med inriktning mot den finansieringslösning som redovisas i denna skrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Förslag föreligger till utnyttjande av optioner i avtalet gällande Pågatågs-köp.

Regionstyrelsen har behandlat ärendet 2009-04-06, § 115.

Bilagor

1. Regionstyrelsens beslut 2009-04-06, § 115
2. Nämnden för kollektivtrafiks beslut 2009-03-02, § 25

§ 115 Investering i högvärdeskomponenter och specialverktyg till de nya Pågatågen (RF)

Diarienummer 0802419

Regionstyrelsens beslut

Regionstyrelsens förslag till regionfullmäktige

1. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
2. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att fortsättningsvis besluta i ärenden som är direkt kopplade till anskaffningen av de nya 49 Pågatågen efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja regionfullmäktiges tidigare beslut att finansiering av anskaffningen av de nya Pågatågen inklusive högvärdeskomponenter och specialverktyg skall ske genom lån eller leasing med inriktning mot den finansieringslösning som redovisas i denna skrivelse.

Sammanfattning av ärendet

Förslag föreligger till utnyttjande av optioner i avtalet gällande Pågatågs-köp.

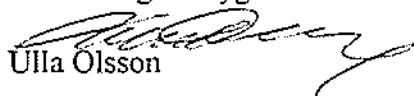
I ärendet finns följande skrivelser

1. Nämnden för kollektivtrafiks beslut 2009-03-02, § 25
2. Skrivelse 2009-04-06 från regionstyrelsen

Sänt till:
Regionfullmäktige

Vid protokollet
Cecilia Eklund

Rätt utdraget intygar

Ulla Olsson

Regionfullmäktige

Investering i högvärdeskomponenter och specialverktyg till de nya Pågatågen

Regionstyrelsens förslag

1. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
2. Regionfullmäktige uppdrar åt regionstyrelsen att fortsättningsvis besluta i ärenden som är direkt kopplade till anskaffningen av de nya 49 Pågatågen efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.
3. Regionstyrelsen får i uppdrag att fullfölja regionfullmäktiges tidigare beslut att finansiering av anskaffningen av de nya Pågatågen inklusive högvärdeskomponenter och specialverktyg skall ske genom lån eller leasing med inriktning mot den finansieringslösning som redovisas i denna skrivelse.

Bakgrund

Regionfullmäktige beslutade 2008 11 24 – 25 att uppdra till nämnden för kollektivtrafik att fullfölja ingångna avtal om köp av 49 nya Pågatåg samt att i Region Skånes ekonomiska uppföljning månatligen återkomma med redovisning av indexutveckling och förändringar i leveransplan

Regionfullmäktige beslutade vidare att införa bestämmelser i Region Skånes upphandlingspolicy som innebär att avtal skall tecknas i svenska kronor, alternativt att åtgärder vidtas för att eliminera valutarisk samt att samråd med koncernledningen alltid skall ske gällande avtalsprocessen avseende investeringsavtal med ett ekonomiskt värde överstigande 50 miljoner kronor.

Besluten var föranledda av en framställan om tilläggsfinansiering av de beställda nya Pågatågen i huvudsak till följd av behov av

tilläggsbeställningar, indexuppräknning samt ev. fördyring till följd av att avtal är tecknat i euro.

Nämnden för kollektivtrafik beslutade 2009 03 02 att föreslå regionstyrelsen att nämnden får avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg.

Av protokollet framgår att tillköp av högvärdeskomponenter och specialverktyg kan ske genom *avrop av optioner* i avtalet med leverantören, men att osäkerhet därmed råder om Regionfullmäktige genom sitt tidigare beslut även godkänt dessa tillköp.

Regionstyrelsens överväganden

Tillköp av högvärdeskomponenter och specialverktyg

Av kollektivtrafiknämndens framställan framgår att högvärdeskomponenter och specialverktyg är nödvändiga för att säkerställa tillgängligheten av tågtrafiken. Eventuella haverier måste kunna avhjälpas och tillgång till hjulpar, boggier, transformatorer och strömvtagare är exempel på komponenter som måste finnas att tillgå.

Redan i framställan från nämnden för kollektivtrafik om tilläggsfinansiering i oktober 2008 framgick nödvändigheten av tillgången till högvärdeskomponenter och specialverktyg. Investeringsbeloppet bedömdes då liksom nu totalt till drygt 9 miljoner euro. Det framgick också att kostnaderna för komponenterna och verktygen ingått i tidigare presenterad driftkostnadskalkyl, då de bedömts skulle tillhandahållas av underhållsentreprenören. Detta framstår dock ej nu som en möjlig lösning, varför eget ägande är att föredra. Därmed är det nu en fråga vem som finansierar själva investeringen i dessa reservdelar.

Regionstyrelsen är av samma uppfattning som nämnden för kollektivtrafik att anskaffningen av de tunga reservdelarna är angelägna och nödvändiga. Ett beslut om anskaffning måste dock tas som innebär avrop av en option i avtalet med tågleverantören. Det är därmed i formell mening inte att betrakta som endast att fullfölja ingångna avtal, vilket är regionfullmäktiges beslut från november 2008.

För att tydliggöra beslutsordningen föreslås därför regionfullmäktige ge regionstyrelsen i uppdrag att avropa optioner och ingå avtal om leverans av de aktuella högvärdeskomponenterna och specialverktygen efter framställan från nämnden för kollektivtrafik.

Övriga tillköp m m

Nämnden för kollektivtrafik har även tidigare framfört att viss osäkerhet råder kring en så stor investering varom här är fråga. Dels levereras tågen under tre år 2009 – 2012 och här kan exempelvis tillkomma myndighetsförelägganden avseenden säkerhet m m som kan påverka investeringsbehovet. Det långa tidsperspektivet medför att även andra omständigheter kan tillkomma som kan innebära vissa justeringar. Ändringarna måste dock ha tydlig koppling till fullföljandet av den nu aktuella tåganskaffningen och eventuella nya större finansieringsbehov måste beslutas av regionfullmäktige.

Mot den bakgrunden föreslås regionfullmäktige ge regionstyrelsen i uppdrag att fortsättningsvis besluta i ärenden med direkt koppling till fullföljandet av anskaffningen av de 49 nya Pågatågen efter framställan från nämnden för kollektivtrafik

Gemensamt reservdelslager

Av kollektivtrafiknämndens framställan framgår vidare att diskussioner förs med AB Transitio om en gemensam pool för högvärdeskomponenter och specialverktyg till de tågtyper som anskaffats av flera delägare. Ett sådant gemensamt lager bör medföra ett behov av färre antal reservdelar och därmed lägre kostnader. Möjlighet finns därmed också att AB Transitio förvärvar de komponenter m m som Region Skåne nu avser anskaffa.

Regionstyrelsen noterar att AB Transitios affärsidé är just att trafikhuvudmännen genom samverkan bör kunna reducera både finansieringskostnader och investeringskostnader. Det är också motivet varför Transitio nu har 19 delägare i form av landsting eller deras trafikbolag.

Region Skåne äger 5 % av AB Transitios aktier.

Mot denna bakgrund avser regionstyrelsen uppta direkta förhandlingar med AB Transitio i syfte att åstadkomma ett gemensamt lager av högvärdeskomponenter och specialverktyg avsett för de delägare som använder tågtypen X 61 ("Pågatåg").

Finansieringsutformning

Regionfullmäktige beslutade redan i november 2006 att anskaffningen av de nya Pågatågen skulle finansieras genom lån, leasing eller hyra.

Som framgått av fullmäktigeärende i november 2008 har avtalet med tågleverantören tecknats i euro. 30 % av ordervärdet har i enlighet med köpeavtalet betalats i förskott den 2 april 2007, vilket medförde en utbetalning om 680 miljoner kronor (valutakurs 9:35).

Resterande betalningar skall enligt avtal ske med 65 % av priset för varje tåg efter varje tågleverans som enligt leveransplan skall ske från november 2009 – juli 2012. De sista 5 % betalas för varje tåg efter garantibesiktningen.

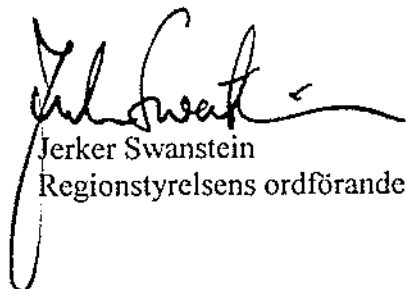
F n pågår förberedelser för den slutliga finansieringslösningen. Huvudinriktningen är därvid en leasinglösning av samma slag som använts för Öresundstågen. Avsevärt ändrade förutsättningar är dock att nuvarande köpeavtal är tecknat i euro samt den mycket svåra världsomspännande finanskrisen.

Krisen har bl. a fått till följd att den svenska kronan försvagats kraftigt mot ett antal valutor och i synnerhet till euron.

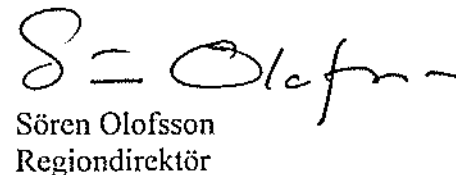
Tåg har lång livslängd, 25 – 30 år. Ett tågleasingavtal tecknas ofta som ett femtonårsavtal i en första omgång med 50 % restvärde och möjlighet till förlängning. I den rådande valuta situationen synes ett leasingavtal i svenska kronor inte vara att föredra. Ett leasingavtal i euro med möjlighet att konvertera till svenska kronor vid valfri tidpunkt skulle medföra en avsevärd riskspridning. En sådan lösning innebär att leasegivaren betalar tågen i euro efterhand enligt ovan. När tågen är betalda träder leasingavtal i kraft, i allmänhet ett avtal vid varje årsskifte avseende respektive års tågleveranser.

Leasegivaren debiterar leasetagaren (Region Skåne) leasingavgifter avseende ränta och amortering i euro. Det torde finnas förutsättningar för en kronförstärkning på sikt varvid leasingavtalet vid lämpligt tillfälle konverteras till en skuld i svenska kronor.

Förslaget innebär således i nuläget att 30 % av ordervärdet är "valutasäkrat" till kursen 9:35 genom betalningen av förskottet. 70 % av ordervärdet får kvarstå i euro. Leasingavgifter betalas tills vidare i svenska kronor till de eurokurser som gäller vid varje betalningstillfälle.

Jerker Swanstein
Regionstyrelsens ordförande

Sören Olofsson
Regiondirektör

Region Skåne
Nämnden för Kollektivtrafik

Utdrag från protokoll

Nämndens sammanträde 2009-03-02
Plats: Skånetrafiken, Hässleholm

§25 Uppföljning av leverans av pågatåg

Beslut

Nämnden föreslår regionstyrelsen

1. Nämnden för kollektivtrafik får avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg

Nämnden beslutar

1. Beslutet ska justeras omedelbart

Sammanfattning

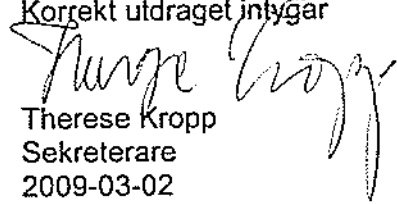
Nämnden fattade vid sitt möte 13 oktober 2008 beslut om att föreslå regionfullmäktige fatta tilläggsbeslut om en utökad ram för tillköp till pågatåg som ska levereras i slutet av 2009. Regionfullmäktige fattade 2008-11-24 - 25 beslut om att nämnden istället för en specifik ram får fullfölja redan ingångna avtal.

Högvärdeskomponenter och specialverktyg är optioner i avtalet gällande pågatågsköp. Dessa har tidigare funnits med i listan över tillköp som nämnden beslutat om, men det råder tveksamhet om detta kan räknas till det redan ingångna som regionfullmäktige har godkänt.

Skrivelser

1. Beskrivning av ärendet
 2. Brev gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg
-

Korrekt utdraget intygar

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Therese Kropp', written in a cursive style.

Therese Kropp
Sekreterare
2009-03-02

Ärendenummer Övrig fråga

Rubrik	Uppföljning leverans av nya pågatåg
Ingress	Nämnden fattade vid sitt möte 13 oktober 2008 beslut om att föreslå regionfullmäktige fatta tilläggsbeslut om en utökad ram för tillköp till pågatåg som ska levereras i slutet av 2009. Regionfullmäktige fattade 2008-11-24-25 beslut om att nämnden istället för en specifik ram får fullfölja redan ingångna avtal. Detta innebär att eventuellt ingående av nya avtal med koppling till pågatågsleveranserna ska hanteras i särskild ordning. Regiondirektören har i brev 2009-02-20 (se bifogat underlag) informerats om att det för leverans av pågatåg behöver avropas högvärdeskomponenter och specialverktyg. Föremålen för avrop utgör optioner i pågatågsupphandlingen. Dessa har tidigare funnits med i listan över tillköp som nämnden beslutat om, men det råder tveksamhet om detta kan räknas till det redan ingångna som regionfullmäktige har godkänt. I dialog med koncernledning och regionledning har framgått att regionstyrelsen behöver ges förslag på beslut från nämnden gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg, i det fall att optionerna ska kunna avropas.
Förslag till beslut	Nämnden föreslår regionstyrelsen 1. Nämnden för kollektivtrafik får avropa optioner och ingå avtal gällande högvärdeskomponenter och specialverktyg Nämnden beslutar 2. Beslutet ska justeras omedelbart
Ärendebeskrivning:	<u>Bakgrund</u> Nämnden beslut 2008-10-13

§ 136 Tilläggsbeslut om nya pågatåg
Dnr 179/2006; 2008.4790

Beslut

Föreslå regionfullmäktige

1. Ge nämnden för kollektivtrafik en ökad investeringsram för anskaffning av regionalståg med 339 mnkr för tillkommande kostnader och 174 mnkr för index fram till februari 2008 till totalt 2,72 miljarder kronor inklusive index till februari 2008 för inköp av 49 nya regionalståg.
2. Den utökade ramen ska användas för att täcka kostnader för tillköp, intern kreditivränta på förskottet och valutasäkring av återstående betalningar.

Sammanfattning

Tommy Persson informerade i ärendet. Kalkylen i beslutsunderlaget för nämndens beslut 5:e december 2006 visade en kostnad per tåg som inte ska överstiga kostnaden per fordon som förväntas vid leverans på 55 miljoner. Däremot överskreds ramen som regionfullmäktige angett på 2,2 mdr. Leverantören sänkte i slutförhandlingen priset genom att erbjuda leverans av fler tåg, som utan tillägg skulle kostat under 50 miljoner.

Internkreditivränta, eurokurs, beställning av högvärdeskomponenter och indexuppräknings har bidragit till att ett nytt beslut gällande ramen för de nya pågatågen behövs av nämnden och senare av regionfullmäktige.

Sannolikt kommer den slutliga kostnaden för de nya pågatågen att bli 55 miljoner. Idag körs Öresundståg på pågatågssträckningar, dessa är idag värda närmare 80 miljoner per fordon.

Skrivelser

1. Beskrivning av ärendet
2. Underlag med beskrivning av skäl till utökad ram
3. Beräkning kostnadsutveckling

Regionfullmäktiges beslut 2008-11-24 - 25

Diarienummer 0802419

Regionfullmäktiges beslut, i enlighet med regionstyrelsens förslag

1. Regionfullmäktige uppdrar till nämnden för kollektivtrafik att fullfölja ingångna avtal om köp av 49 nya Pågatåg samt att i Region Skånes ekonomiska uppföljning månatligen återkomma med redovisning av indexutveckling och eventuella förändringar i leveransplan.
2. Regionfullmäktige inför bestämmelser i Region Skånes upphandlingspolicy som innebär att avtal skall tecknas i svenska kronor, alternativt att åtgärder vidtas för att eliminera valutarisk samt att samråd med koncernledningens alltid skall ske gällande

	avtalsprocessen avseende investeringsavtal med ett ekonomiskt värde överstigande 50 miljoner. Protokollsanteckningar Samtliga närvarande ledamöter för socialdemokraterna lämnar bifogad protokollsanteckning (bilaga 39). Samtliga närvarande ledamöter för sverigedemokraterna lämnar bifogad protokollsanteckning (bilaga 40). Sammanfattning av ärendet Framställan föreligger från nämnden för kollektivtrafik om tilläggsfinansiering avseende köp av nya Pågatåg. Regionstyrelsen har behandlat ärendet 2008-11-06, § 256. I ärendet finns följande skrivelser 1. Regionstyrelsens beslut 2008-11-06, § 256. 2. Nämndens för kollektivtrafik beslut 2008-10-13, § 136
Tidigare beslut	Nämndens möte 2008-10-13, Regionfullmäktige 2008-11-24-25
Bilaga:	Brev till regiondirektören 2009-02-20 Beskrivning av högvärdeskomponenter och specialverktyg till nya pågatåg (X61)
Aterkoppling	Uppföljning /utvärdering ska ske genom: Nämnden får en uppföljning av hur leverans av pågatåg, underhåll av pågatåg och byggnation av verkstad fortlöper.
Ärendeansvarig:	Magnus Hedén

2009-02-20

179/2006

Regiondirektör
Sören Olofsson
Region Skåne
291 89 Kristianstad

Ansökan om investering i högvärdeskomponenter och specialverktyg till de nya Pågatågen

Regionfullmäktige beslutade 2008-11-24 - 25 att uppdra till nämnden för kollektivtrafik att fullfölja ingångna avtal om köp av 49 nya Pågatåg.

I avtalet ingår optioner för inköp av högvärdeskomponenter (HVK) och specialverktyg. Högvärdeskomponenter till tågfordon är sådana reservdelar som betingar ett högt pris och är av strategisk betydelse för tågens drift, t.ex. hjulpar, boggier och transformatorer. Specialverktyg är nödvändiga vid underhåll av tågen, t.ex. diagnostiseringsutrustning och lyftok.

En del HVK behövs till november 2009 då de första tågen skall levereras, medan resterande del behövs till första revision efter ca 5 år. Totalt har behovet kostnadsberäknats till 8 miljoner euro (index 2004-10).

Skånetrafiken behöver nu beställa den första omgången HVK om leverans skall kunna ske till november 2009. Denna första beställning kostar 4,84 miljoner euro (index 2008-12). Senare beställning av resterande HVK blir preliminärt på ca 3,7 miljoner euro (index 2008-12).

Skånetrafiken behöver även beställa specialverktyg för 1,10 miljoner euro (index 2008-12). Specialverktygen behövs för att kunna utföra underhållsarbeten på tågen.

Ovanstående HVK och specialverktyg ingår i beräknad totalkostnad för investeringen i de 49 nya Pågatågen.

De beställningar Skånetrafiken nu behöver göra kostar totalt 5,94 miljoner euro (4,84+1,10) plus index från 2008-12 och betalas mot faktura (30dagar) vid leveransen i november 2009.

Med vänliga hälsningar

SKÅNETRAFIKEN

Magnus Fredin
Trafikdirektör

PM 2009-02-20

Högvärdeskomponenter (HVK)

Allmänt

Högvärdeskomponenter till tågfordon är sådana reservdelar, som betingar ett högt pris och som är av strategisk betydelse för tillgängligheten för trafik. Typiska exempel på sådana är hjulpar, boggier, transformatorer, traktionsmotorer och strömvtagare.

Delarna har en lång användningstid: när de skadas eller när ett stipulerat underhållsintervall inträffar, demonteras de från fordonet och upparbetas; under tiden monteras en identisk komponent från HVK-lagret på fordonet, som fortsatt kan gå i trafik. De upparbetade komponenterna tillförs i sin tur HVK-lagret osv.

På grund av det höga värdet är det ofördelaktigt, att ålägga en underhållsentreprenör att införskaffa HVK; den i relation till komponenternas användningstid korta kontraktstiden skulle medföra, att underhållaren tvingades skriva av komponenterna alltför snabbt och därmed ge beställaren alltför höga underhållskostnader. Av samma anledning är det också beställaren, som tillhandahåller fordon åt trafikentreprenören.

Till de nya Pågatågen (X61)

HVK behövs i princip till tidpunkten, då de första tågen levereras. Visserligen gäller fortfarande leverantörens garantier, men inträffar något som inte är dennes ansvar, riskerar tågen att bli stående om inte det finns tillgängliga HVK.

Alla HVK behövs dock inte samtidigt; på grund av leverantörens garantiåtagande och de långa underhållsintervallen för förebyggande underhåll, kan beställningen delas upp på två leveranstillfällen: när tågen börjar levereras och ca fem år därefter, beroende av fordonens körsträckor. För att få de första HVK i tid, måste en beställning läggas nu.

Priserna för varje HVK är angivet i leveransavtalet, men den slutliga uppsättningen måste kalkyleras. Totalt har behovet kostnadsberäknats till ca 8mn€ (index 2004-10), vilket tidigare presenterats (se dock om Transitio nedan). Av dessa behövs för den första beställningen 4,84 mn€ (index 2008-12); den andra uppgår preliminärt till ca 3,7 mn€ (2008-12). Med kurs 11.50 motsvarar detta ca 55,7 resp. 42,6 mnkr. (Att den andra beställningens storlek är preliminär beror på, att den slutliga underhållsplanen inte är fastställd). Betalning ska ske per 30 dagar efter leverans, dvs. i december 2009 resp. preliminärt 2015.

Specialverktyg

Allmänt

Specialverktyg är sådana, som är nödvändiga för att underhålla en viss fordonstyp. Dessa kan vara t.ex. mjukvara till diagnostiseringsutrustning, lyftok för vissa tunga komponenter och diverse verktyg för underhåll av motorer, axlar m.m. Utan specialverktygen kan inte fordonen underhållas. Av samma anledning som för HVK är det

mest kostandseffektivt, att specialverktygen ägs av beställaren och tillhandahålls underhållsentreprenören.

Till de nya Pågatågen (X61)

Den exakta sammansättningen och det exakta antalet specialverktyg kan ännu inte anges, eftersom den slutliga underhållsplanen inte levererats från Alstom. Priserna för varje specialverktyg är angivet i leveransavtalet, men den slutliga uppsättningen måste kalkyleras. Den i avtalet föreslagna uppsättningen har kostnadsberäknats till är ca 0,7 mn€ (index 2004-10), vilket med aktuell euro-kurs motsvarar drygt 8 mnkr. En kalkylering av det egentliga behovet pågår och denna pekar på uppskattad kostnad på ca 10 mnkr; se dock om Transitio nedan.

Samarbete med Transitio

För både HVK och specialverktyg pågår en diskussion med AB Transitio, som för andra delägares räkning beställt samma fordonstyp. Diskussionerna rör bl.a. en pool för både HVK och vissa specialverktyg för det tunga underhållet. Det finns ett gemensamt starkt intresse att åstadkomma sådana pooler, vilka skulle innebära ett lägre totalantal komponenter och verktyg och därmed lägre kostnader.

En beställning kan dock inte avvakta en färdig överenskommelse kring detta samarbete, eftersom leveranstiden är lång. Ett sannolikt scenario är emellertid, att Transitio köper de beställda komponenterna och verktygen av Skånetrafiken/Region Skåne och kompletteringsköper för det resterande behovet av Alstom.